

at det jo her drejer sig om at forsøge noget nyt, hidtil ukendt, og at det derfor vil være nødvendigt at se Forholdene an, inden man mulig gaar videre ad den angivne Vej.

Hvad enten man imidlertid senere maatte anse det for rigtigt at følge denne Fremgangsmaade med de Modifikationer, som Erfaringen maatte tilraade, eller foretrækker paa anden Maade at virke for Sagens Fremme, formener man, at det i Fremtiden vil kunne undgaas at stille de Fordringer til Statens Hjælp, som man har anset det for nødvendigt under de forhaandenværende Forhold at opstille i Planen. Hvorledes Forholdet skal ordnes, maa det være Fremtidens Sag at afgøre, men man skal dog i saa Henseende bemærke, at det efter Flertallets Mening vil være muligt at stille Fordringerne til Landarbejderen selv saa højt, som det nu foreslaas af Mindretallet, idet Landarbejderne da ville have haft saavel Opfordring som Tid til at sammen spare sig nogen Kapital med det Formaal for Dje at komme i Besiddelse af en Husmandslod.

Med en saadan fremtidig Ordning for Dje mener man, at det vil være ønskeligt, at der saamtidig med Planens Ikrafttræden af Lovgivningsmagten gøres et Skridt til at fremhjælpe og støtte Sparommeligheden hos Thyende- og Daglejerklassen.

Herom har der været Enighed blandt samtlige Kommissionens Medlemmer

Allerede i det fornævnte af 4 af Kommissionens Medlemmer udarbejdede Udkast til en Plan for Tilvejebringelsen af Jord til Landarbejdere indeholdtes der en Anvisning til ved Tilskud fra Staten at støtte frivillige Foreninger, der virke med det Formaal at bistaa Landarbejderne i deres Bestræbelser for at erhverve Jord, og Tanken herom fik et vigtigt Stød fremad gennem en Række Oplysninger (Bilag 4), der af et Medlem (Breinholt) forelagdes Kommissionen om en allerede bestaaende Thyende- og Arbejderforening, hvis Formaal væsentlig gik i den nævnte Retning, og om Forsøg, der vare gjorte paa andetsteds at fremkalde lignende Foreninger.

Spørgsmaalet om ad denne Vej at bidrage til Løsningen af Kommissionens Opgave har derfor været gjort til Genstand for Overvejelse inden for Kommissionen, og Resultat heraf foreligger i det høstrakte Udkast til et Lovforslag om anerkendte Spareforeninger for Thyende- og Daglejerklassen (Bilag 5).

Som det vil ses af dette Udkast, for hvilket Loven af 12te April 1892 om anerkendte Sphgefaster paa mange Punkter har været forbillede, sigter dette kun indirekte paa Løsningen af Kommissionens Opgave ved at søge at fremhjælpe Sparommeligheden hos Thyende- og Arbejderklassen for derigennem at lette Udgangen til et mere selvstændigt Erhverv, særlig Landarbejderen Erhvervelsen af Hus med Jordtilliggende; det har været drøftet, om der ikke fra Kommissionens Side kunde stilles et bestemt Forslag til i Fremtiden at søge Opgaven at tilvejebringe Jord til Landarbejdere løst direkte ved Hjælp af de i Udkastet nævnte Foreninger, saaledes at disse som Mellemled mellem Krediforeningen og Staten paa den ene Side og de af Foreningens Medlemmer, som fyldestgøre Betingelserne i Flertallets Plan, paa den anden Side skulde udøve den Virksomhed, der ifølge den nævnte Plan er henlagt til Amtskommissioner; men Tanken herom er bleven opgivet af Flertallet i Erkendelse af, at det ikke er muligt allerede nu at overse, hvorledes Forholdene ville stille sig efter Udløbet af de 5 Aar, for hvilke Flertalsplanen er foreslaet gjort gældende. Om det, naar denne Tid er gaaet, vil være rigtigt at gøre det til Villkaar for Udgangen til at komme i Besiddelse af Hus og Jord paa gunstige Villkaar, at vedkommende Landarbejder er Medlem af en saadan Spareforening, maa afhænge af, hvor stor en Udbredelse i Landets forskellige Egne og hvilken Fasthed i Styrelsen, Foreningerne til den Tid ville have vundet. Flertallet har derfor ment at burde indskrænke sig til foreløbig at tilraade, at saadanne Foreninger, der uden Tvivl fortrinsvis ville finde Tilslutning paa Landet, snarest muligt søges kaldte til Live.

Et Mindretal (Ablefeldt-Laurvig, Damkier og Sage) havde kunnet tiltræde det foran omhandlede Udkast til Forslag til Lov om anerkendte Spareforeninger for Thyende- og Daglejerklassen, saafremt der ved samme var givet Sparerne i de paagældende Foreninger en bestemt Udsigt til at komme i Besiddelse af Hus med Jordlod. En hertil sigtende Bestemmelse indeholdtes i det oprindelige Udkast.

Efter at denne Bestemmelse er udgaaet, og der saaledes, naar Flertallets Plan eventuelt maatte blive vedtagen, ikke vil være nogen Lettelse i Udgangen for disse Landarbejdere til Erhvervelse af Jord, men det hele Forhold efter 5 Aars Forløb er stillet her i det uviste ogsaa for disse Foreningsmedlemmers Vedkommende, har dette Mindretal ikke kunnet tiltræde Udkastet.